

Planbeskrivelse

Reguleringsplan for deler av Bøkfjorden og Korsfjorden i Sør-Varanger kommune

1. Beliggenhet

Planområdet er et sjøområde som omfatter deler av Bøkfjorden og Korsfjorden i Sør-Varanger kommune. I planen er også inkludert områder på land hvor det kan være aktuelt å etablere faste forankringspunkt for skip eller lagring av beredskapsmateriell, samt et område på Reinøya som i kommuneplanen er avsatt til fremtidig havneutbygging.

2. Bakgrunn

Eksporsten av petroleumsprodukter fra Nordvest-Russland har skapt en etterspørsel etter tankskip med større lastekapasitet enn fartøy som kan anløpe de russiske eksporthavner. Ved omlasting til større fartøy vil de samlede fraktkostnader bli redusert, samtidig som samlet utseilt distanse blir mindre. I St. meld. nr. 14 (2004-2005) fastslås at risikoen for uhell under oljefrakt i første rekke er en funksjon av antall skipsbevegelser, ikke av skipenes størrelse.

I Sør-Varanger har to selskap hatt midlertidig tillatelse til omlasting av petroleumsprodukter. Formålet med planarbeidet er å få avklart om de generelle vilkår for å kunne lokalisere mer permanent omlasting til kommunen er til stede, hvor i fjordsystemet slik virksomhet bør kunne tillates, og hvilke krav som skal stilles fra kommunens side overfor fremtidige operatører. Reguleringsplanen skal være kommunens bidrag for tilrettelegging av privat næringsvirksomhet, og en oppfølging av Finnmark fylkeskommunes Petroleumsstrategier 2006-2009:

- å sikre nødvendig infrastruktur og kommunikasjonsløsninger som følge av igangsatt og framtidig petroleumsvirksomhet.

Formålet har utløst krav om konsekvensutredning. Kystverket har vært ansvarlig myndigheter ved godkjenning at utredningsprogrammet.

3. Saksgang

Igangsetting av planarbeidet ble kunngjort i Sør-Varanger Avis og Finnmarken 16.09.2006 og kommunens forslag til utredningsprogram lagt ut til offentlig ettersyn. Samtidig ble det meldt om oppstart av reguleringsplanen.

Ved høringsfristens utløp 30.10.2006 var det innkommet i alt 14 uttalelser. På bakgrunn av disse fastsatte Kystverket det endelige utredningsprogram 07.02.2007.

Følgende avga uttalelse (i den rekkefølge de ble registrert i kommunen):

- * Ropelv Bygdelag
- * Tromsø Museum – Universitetet i Tromsø
- * Finnmark Fiskarlag
- * Forsvaret, Hæren
- * Fiskeridirektoratet
- * Finnmark fylkeskommune
- * Fylkesmannen i Finnmark

- * Politiet, Øst-Finnmark politidistrikt
- * Naturvernforbundet i Sør-Varanger
- * Ropelv og Reinøysund Hytteforening
- * Statens forurensingstilsyn
- * Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat
- * Kystverket Troms og Finnmark
- * Direktoratet for naturforvaltning

4. Forhold til eksisterende planer/vedtak

I planområdet foreligger i dag ingen reguleringsplaner. Gjeldende plan i området er dermed kommuneplanens arealdel og delplan for kystsonen i Sør-Varanger. Hele sjøområdet er underlagt de restriksjoner som følger av alminnelig lovgivning/forskrift for ferdsel og virksomhet i saltvann, samt Stortingets plenarvedtak om nasjonale laksefjorder.

I reguleringsplanen er området på sørsiden av Korsfjorden, som i kommuneplanens arealdel var avsatt som NFFFA-område blitt redusert. Ellers er det ikke innført formålsendringer på sjøarealet. På land er det i kommuneplanens LNF-områder utskilt tre mindre områder i strandsonen, regulert til støttefunksjoner ved oljeomlastning.

5. Eierforhold

Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat er den dominerende grunneier til planområdets tilstøtende landareal. Det finnes imidlertid også privatgrunn som grenser til sjø på strekningen Raudberget-Steinland langs Bøkfjordens østside, sør på Reinøya, i Ellinghamn, Gammesbukta og Høybukta langs Korsfjordens sørside, samt i Leirvåg på Skogerøya. Disse vil også ha rettigheter til sjøgrunn og bl.a. tilflottsrett for egen eiendom.

Staten har råderett til sjøareal og sjøbunn utenfor marbakken. Denne forvaltes innenfor havnedistriktet av Kystverket.

6. Planområdet

I arealdelen er et sjøområde i Ellinghamn på sørsiden til innløpet av Korsfjorden avsatt til friluftsområde/småbåthavn, og to områder langs Korsfjorden er åpnet for etablering av akvakulturanlegg (NFFFA). Områdene kan ikke nyttes til oppdrett av anadrome fiskeslag. Det øvrige sjøareal er avsatt som natur-, friluft-, ferdsel- og fiskeområde (NFFF).

I det tilstøtende landområde er det mindre konsentrasjon av eksisterende boligbebyggelse i Ropelv på Bøkfjordens østside og i Høybukta på Korsfjordens sørside. På Reinøya er areal avsatt til fremtidig havneutbygging. Områder for fremtidig fritidsbebyggelse er avsatt ved Raudberget i Bøkfjorden og i Buholmen på Korsfjordens sørside. Deler av strandsonen på Korsfjordens sørside er båndlagt av Forsvaret. Det øvrige landareal som grenser opp mot planområdets sjøareal er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF). Totalt grenser 40 eiendommer/feste med fritidsbolig opp til reguleringsområdet, oppført før kommuneplanens bruksrestriksjoner trådte i kraft. Av disse ligger 1 på Skogerøya og 4 på Reinøya innenfor innlagt støysone.

Det er kjente, automatisk fredede, kulturminner i de tilstøtende landområder, men ikke registrert slike funn innenfor planens reguleringsgrenser for areal til omlastingsformål. I sjøen

antas å være flere skipsvrak enn på kjente lokaliteter. Det vil derfor være en forutsetning for bruk av de innregulerte spesialområder på sjø at tiltakshaver foretar de marinarkeologiske undersøkelser som pålegges av Tromsø Museum.

7. Beskrivelse av planforslaget

Konklusjoner, vurderinger og anbefalinger fra konsekvensutredningen har vært førende for lokalisering av spesialområder for petroleumsomlastning. Særlig er det lagt vekt på hensynet til at områdene ligger i en nasjonal laksefjord. Av denne grunn innføres også bestemmelse om sesongmessig opphør i virksomheten på den lokalitet som vil innebære størst risiko ved et uhellsutslipp.

Det er i planen forutsatt at det ikke vil være nødvendig å gjøre infrastrukturelle eller tekniske inngrep på tilstøtende landareal, ut over de tiltak som er nevnt ovenfor. Det legges ikke opp til fremføring av elektrisk energi til mellomagringsskip.

Samtlige lokaliteter er plassert slik at beregnet støynivå ved nærliggende fast boligbebyggelse ikke vil overstige grenser i Miljøverndepartementets "Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging" (T-1142).

Samtlige lokaliteter er plassert slik at sjenerende lukt, ved fremherskende vindretning, ikke skal belaste fast boligbebyggelse.

Plasseringene er også vurdert i forhold til isdannelse vinterstid. Her kommer Korsfjorden noe bedre ut enn Bøkfjorden. Imidlertid kan isbarriere mot land både ha positive og negative virkninger ved et uhellsutslipp.

Spesialområdene er utformet slik at det er innarbeidet en sikkerhetssone på minimum 300 m fra involverte tankskip. I sikkerhetssonen innføres forbud mot alminnelig ferdsel under omlastingsoperasjoner og ved fast oppankring av mellomagringsskip. Ingen eksisterende bebyggelse ligger innenfor sikkerhetssonen.

8. Beskrivelse av formålsområdene

Offentlig trafikkområde, havn.

Havneområdet er beliggende på Reinøya, og utformingen er slik den allerede er vedtatt i kommuneplanens arealdel. I reguleringsplanen er det stilt krav om bebyggelsesplan før utbyggingstiltak kan iverksettes.

Fareområder

Soner for eksplosjonsfare og støysone på hhv $d = 600$ m og $d = 2400$ m, som beskrevet og anbefalt i konsekvensutredningen.

Spesialområder

Omfatter områder i sjø for omlasting av petroleumsprodukter (SS 1-5), samt områder på land tilknyttet omlastingsaktiviteten (SL 1-3)

Områder for akvakultur, slik de er beskrevet i kommuneplanens arealdel.

Friluftsområder i sjø, småbåthavn og resterende område som omfattes av Stortingets vedtak om nasjonale laksefjorder.

Friluftsområde på land omfatter resterende del av Reinøya, som ikke er avsatt til havneområde eller spesialområde, jfr. også kommuneplanens arealdel.

9. Miljømessige forhold

De generelle miljømessige forhold, og spesialområdene lokalisering for i størst mulig grad å forebygge skade eller fare i omkringliggende områder ved uhellsutslipp, eller andre ukontrollerte hendelser, er omtalt ovenfor. Konsekvensutredningens vurderinger og anbefalinger er også lagt til grunn for krav til miljømessig behandling av driftstekniske forhold. Der best tilgjengelig teknologi kan redusere risiko og ulempe, skal slik teknologi anvendes.

Ved normal drift vil det under omlasting produseres utslipp til luft. Mengde vil være avhengig av volum som omlastes og tekniske løsninger ombord i de involverte fartøy. I reguleringsbestemmelsene tas inn at tiltakshaver må ha utslippstillatelse fra forurensningsmyndigheten (SFT). Det forutsettes av tilsyns- og kontrollmyndighetene pålegger tiltakshaver å dokumentere løsninger som sikrer at Norges forpliktelser etter Gøteborgprotokollen blir overholdt, og at myndighetenes mål om VOC til luft oppfylles. Utslipp til luft fra fartøyene fremdriftsmidler reguleres av internasjonale konvensjoner.

For å minimere sannsynligheten for introduksjon av uønskede organismer med ballastvannet, stilles krav om at fartøy som anløper fra det vestlige Atlanterhav skal ha gjennomført ballastvannbytte før innseiling til Varangerfjorden, og at trafikk fra europeiske havner benytter behandlingsteknologi i henhold til standard fastsatt av forurensningsmyndigheten.

En omlastingsoperasjon vil også produsere avfall, dels fra rengjøring av tanker, dels ordinært avløpsvann, slam og husholdningsavfall fra fast oppankret FSO. I reguleringsbestemmelsene tas inn at tiltakshaver må utarbeide avfallsplan som skal godkjennes av forurensningsmyndighetene (SFT og kommunen).

10. Beredskap

Tiltakshaver skal utarbeide en beredskapsplan som skal godkjennes av statlige fagmyndigheter og Sør-Varanger Havnevesen.

Tiltakshaver skal utarbeide en sikkerhetsplan for kontinuerlig oppdatering, basert på kunnskap om fare for sabotasje mot anlegg og fartøy, politisk uro og terror.

11. Konsekvenser

Planforslaget avklarer bare hvor i området Bøkfjorden/Korsfjorden en omlastingsoperasjon for petroleumsprodukter geografisk kan plasseres. For virksomhet på lokalitetene kreves godkjenning av flere statlige fagmyndigheter. Dette vil være tiltakshavers ansvar.

De mest sentrale fagmyndigheter vil være:

Statens forurensningstilsyn
Kystverket
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Kulturvernmyndighetene

Kommunen vil vurdere å erverve de landeiendommer som er regulert til havn og til støttefunksjoner for oljeomlastning. Det påpekes at det i henhold til vedtatt kommuneplans arealdel *ikke* er tillatt med nybygging eller fradeling i LNF-sonen.

I den komparative studien som i forbindelse med konsekvensutredningen er utført av miljørisiko ved petroleumsomlastning i Bøkfjorden/Korsfjorden, målt opp mot risiko forbundet med skipsfart og allerede gitte utslippstillatelser i et utvalg av nasjonale laksefjorder, kommer Bøkfjorden og Korsfjorden, også med den omlastingsvirksomhet reguleringsplanen har kapasitet for, svært gunstig ut.

